De Korenaar

Bewonersblad van wzc Sint-Augustinus

Lente 2020

Woonzorgcentrum SINT-AUGUSTINUS

"Ik spreek Esperanto"

Mw. Renée Ost (ZS 212) spreekt de taal Esperanto, daarom leek het ons interessant om dit eens van dichtbij te bestuderen. Verder in dit krantje vindt u een interview met haar terug. Maar nu eerst de 'theorie'!

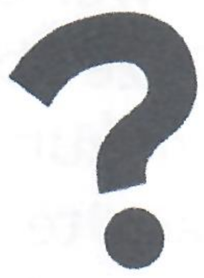

Esperanto is een door de Poolse taalkundige Lejzer Zamenhof ontworpen, relatief gemakkelijk te leren, politiek neutrale, internationale taal (kunsttaal). In 1887 publiceerde hij onder het pseudoniem Dr. Esperanto - "iemand die hoopt" - het eerste boek over de taal met de titel: La internacia lingvo (= de internationale taal). De taal werd echter bekend onder Zamenhofs pseudoniem en kreeg zo de naam Esperanto.
Esperanto wordt inmiddels in meer dan 120 landen gesproken en telt volgens de databank Ethnologue Summer Institute of Linguistics rond de twee miljoen sprekers.

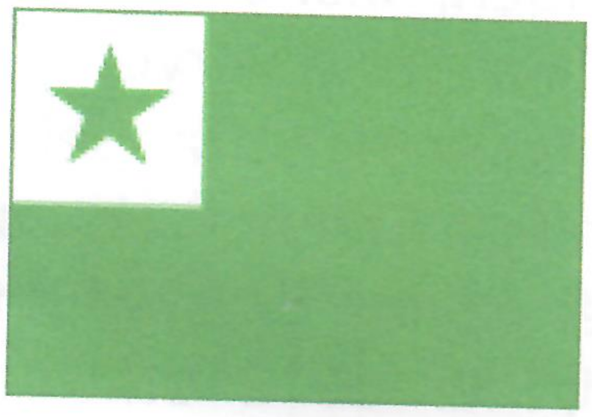

Het traditionele Esperanto-symbool is een groene vijfpuntige ster. De vijf punten van de ster symboliseren de vijf werelddelen, de kleur groen staat voor de hoop.

Onderwijs

Esperanto is speciaal ontworpen om mensen uit verschillende culturen met elkaar te laten communiceren. Omdat het relatief gemakkelijk te leren en te gebruiken is (haast geen uitzonderingen) in vergelijking met de meeste andere talen, wordt het aanbevolen als inleiding en motivatie tot het leren van andere, moeilijkere talen, o.a. in Engeland met Springboard to Languages. Daarbij is de taal politiek neutraal wat ervoor zorgt dat eventuele nationale belangen tussen partijen buiten spel worden gezet.

Bron: Wikipedia, esperanto-jongeren

Dit zorgt ervoor dat de sprekers op gelijkwaardige voet met elkaar kunnen communiceren in het Esperanto. Deze taal maakt het mogelijk dat leerlingen zich meer op hun gemak voelen om een vreemde taal te gebruiken, zeker in contact met native speakers. Met Esperanto zijn er in principe geen bevoorrechte moedertaalsprekers en wordt de gelijkheid die fundamenteel is voor wereldburgerschap bewaard en geïllustreerd.

De meeste mensen die Esperanto spreken hebben er bewust voor gekozen de taal te leren, al zijn er inmiddels ook mensen die het Esperanto als moedertaal hebben. Esperanto wil een taal zijn die mensen leren naast hun eigen regionale en/of nationale taal, om te kunnen communiceren met mensen in diverse werelddelen, waarmee ze anders misschien nooit in contact zouden treden. Het belangrijkste doel van het Esperanto is uitdrukkelijk niet om andere talen te verdringen, te vervangen of zelfs vertalen overbodig te maken, maar wel om zelf een brug te zijn tussen verschillende talen en culturen. Deze brugfunctie komt onder andere goed tot uitdrukking in een app (Amikumu) om esperantisten en andere taalliefhebbers met elkaar in contact te brengen, alsook in het internationale reisnetwerk van esperantisten met de titel Pasporta Servo.
De taal was in 2007 de 32e taal die voldeed aan het "Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen". Dit staat ook bekend als het A1 tot C2 systeem dat binnen Europa gehanteerd wordt. Wereldwijd zijn er 6912 officieel erkende talen. Europa kent binnen zijn grenzen 239 verschillende talen.

De indicatief tegenwoordige tijd

- *mi estas*= ik ben
- *vi estas*= jij, u bent
- *li, ŝi estas*= hij, zij is
- *oni estas*= men is
- *ni estas*= wij zijn
- *vi estas*= jullie zijn, u bent
- *ili estas*= zij zijn

*Ik spreek geen Esperanto

Esperanto heeft een eenvoudige grammatica met grote regelmatigheid. Met enkele basiselementen kan men een groot aantal nieuwe woorden vormen. Hierdoor en dankzij het internationale karakter van de woordenschat is Esperanto veel gemakkelijker te leren dan veel andere talen.

Indeling

Esperanto is een ontworpen taal (kunsttaal) en is als zodanig dus niet verwant aan andere talen, maar de meeste elementen zijn aan "gewone" natuurlijke talen ontleend. De klanken en woordenschat zijn grotendeels gebaseerd op de in Europa gesproken Indo-Europese talen. De klankinventaris is voornamelijk Slavisch, terwijl de woordenschat sterk is geïnspireerd door die van de Romaanse talen (60% bijvoorbeeld *facila*, "gemakkelijk", granda, "groot", sur, "op", ili, "zij, hun, hen", la, "de, het" en *amiko,* "vriend"), in mindere mate door de Germaanse talen (30%; bijvoorbeeld *la jaro,* "het jaar" en *lerni,* "leren"), heel weinig Slavische talen (5%) en nog door overige talen zoals Grieks en Japans (5%; bijvoorbeeld het van het Grieks afgeleide voegwoord *kaj,* "en"). De Esperanto-grammatica is niet specifiek op die van een of meerdere bestaande talen gebaseerd, maar schematisch opgezet. Wel komt de grammatica op een aantal punten duidelijk overeen met die van andere (met name Indo-Europese) talen, bijvoorbeeld wat betreft het onderscheid tussen nominatief en de accusatief.

Verenigingen

Er is een Wereld-Esperantovereniging; genaamd UEA, waarvan het hoofdkantoor zich bevindt in Rotterdam, en een Wereld-Esperanto-Jongerenvereniging, genaamd TEJO. Vlaamse verenigingen zijn: Vlaamse Esperantobond en Vlaamse Esperanto-Jongeren (FLEJA).

Tegenstanders

Esperanto is vervolgd onder verschillende dictatoriale regimes. Hitler vervolgde Esperantosprekers actief in de Tweede Wereldoorlog. Volgens sommige mensen deed hij dit omdat Esperantosprekers vaak over vele internationale contacten beschikten. Hierdoor konden zij uit verschillende bronnen informatie halen, waardoor de nationaalsocialistische staatspropaganda van Hitler minder effectief zou zijn. Een andere reden die vaak genoemd wordt is dat Zamenhof van Joodse komaf was. In de Sovjet-Unie onder Stalin en in Italië onder Mussolini werden esperantisten zelfs nog actiever vervolgd.

Veel leesplezier! = Feliĉa legado!

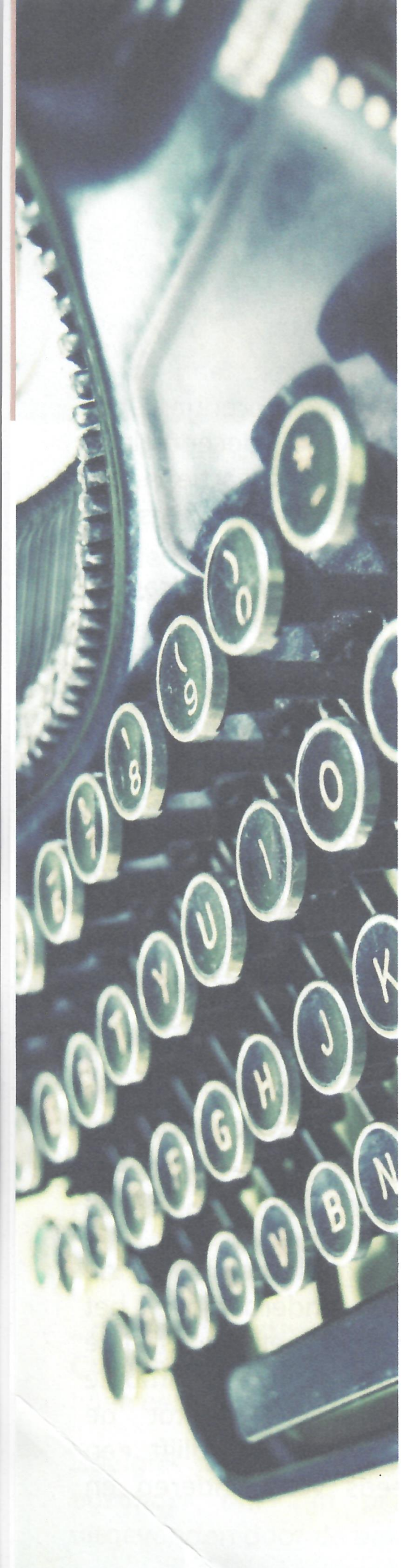

Verhaal uit mijn leven

Binnen deze rubriek laten we jullie graag kennis maken met Mw. Renée Ost (ZS 212)
Ze wil ons graag wat meer over haar Esperanto-ervaring vertellen.

Hoe ben je met de taal 'Esperanto' in aanraking gekomen?
"Ik was de krant aan het lezen (jaren '80) toen ik een artikel rond Esperanto ben tegen gekomen. Het artikel ging over '100 jaar Esperanto', mijn interesse ging er meteen naartoe. Ik ben altijd al 'gebeten' geweest door talen.
Frans heb ik voornamelijk geleerd en onderhouden door naar films,... te kijken. Sommige woorden kon ik afleiden a.d.h.v. beelden/foto's die in teksten of boeken stonden."

Sinds wanneer ben je dan effectief begonnen met het Esperanto?
"Om precies te zijn ben ik in 1987 gestart met het Esperanto".

Waar heb je Esperanto gevolgd?
"Ik heb eerst geschreven naar de Vlaamse Esperantobond, deze hebben me dan boeken en cassettes opgestuurd om thuis te leren. Nadien ging ik naar de Brusselse vereniging voor het Esperanto waar vele andere mensen naartoe gingen, door hier naartoe te gaan heb ik de taal ook vlotter leren spreken."

"Ik vind het spijtig dat ik de taal niet kan doorgeven aan mijn familie"

Heb je examens moeten afleggen?
"In 1989 ging ik op vakantie in Frankrijk en bezocht ik een kasteel in Gresilion (Baugé), daar ging toen toevallig een examen door van Esperanto. Ik ben hierop ingegaan en heb dit afgelegd, ik heb er ook een diploma (zie foto) behaald, dit was voor de kennis van de taal te examineren."

Ben je ook naar buitenlandse congressen geweest?
"Ik ben naar Finland, Tsjechië,... geweest, je kon nog naar andere landen gaan maar dat kostte te veel (vb. China)."

Wat wil je nog graag bereiken met de taal?
"Ik had heel graag de taal doorgegeven aan iemand van mijn familie, maar niemand is hierin geïnteresseerd wat ik wel spijtig vind.
Het had heel fijn geweest om de 'microbe' te kunnen doorgeven, maar helaas!"

Bedankt voor het interview en informatie die je ons gegeven hebt, het was heel leerrijk!